

Tonga

**FANONGONONGO (SIVI 'O E
KAVAMALOHI 'I HE MANAVA) KI HE
FE'ALU'AKI 'I HE HALA 2023**

FANONGONONGO (SIVI 'O E KAVAMALOHU 'I HE MANAVA) KI HE FE'ALU'AKI 'I HE HALA 2023

Fokotu'utu'u 'o e Ngaahi Kupu

Fanongonongo

1	Hingoa nounou.....	5
2	'Uhinga'i lea	5
3	Fakangofua 'o e ngaahi me'angaue sivi 'ikai manava kiai	6
4	Founga 'oku fakahoko 'aki 'a e sivi vakai 'o e manava 'o 'ikai manava ki ai 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 6000.....	6
5	Founga 'oku fakahoko 'aki 'a e sivi vakai 'o e manava 'o 'ikai manava ki ai 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 7000.....	7
6	Fakangofua 'o e ngaahi me'angaue sivi vakai 'o e manava	7
7	Founga 'oku fakahoko'aki 'a e sivi vakai 'o e manava 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 6000	7
8	Founga 'oku fakahoko'aki 'a e sivi vakai 'o e manava 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 7000	9
9	Fakangofua 'o e me'angaue sivi manava ke fakamo'oni'i	11
10	Founga 'oku fakahoko'aki 'a e ngaahi sivi manava ke fakamo'oni'i 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 7000.....	11
11	Fakapekia.....	12

FANONGONONGO (SIVI 'O E KAVAMALOHI 'I HE MANAVA) KI HE FE'ALU'AKI 'I HE HALA 2023

LAO KI HE FE'ALU'AKI 'I HE HALA [VAHE 24.03]

*'OKU FA'U 'O MAKATU'UNGA 'I HE KUPU 32 'O E LAO KI HE
FE'ALU'AKI [VAHE 24.03]-*

1 Hingoa nounou

'E ui 'a e Fanongonongo ni ko e Fanongonongo (Sivi 'o e Kavamalohi 'i he Manava) ki he Fe'alu'aki 'i he Hala 2023.

2 'Uhinga'i lea

(1) 'I he Fanongonongo ni –

“**Dräger 6000**” ‘oku ‘uhinga ki he Dräger Alcotest 6000; pea kau ki ai ha me‘angaue ko hono hingoa fefakatau‘aki ko e “**Dräger**”, “**Drager**”, pe “**Draeger**”, pea felave‘i mo e fika 6000;

“**Dräger 7000**” ‘oku ‘uhinga ki he Dräger Alcotest 7000; pea kau ki ai ha me‘angaue ko hono hingoa fefakatau‘aki ko e “**Dräger**”, “**Drager**”, pe “**Draeger**”, pea felave‘i mo e fika 7000; mo e

“**Ofisa fakahoko tu‘utu‘uni**” ‘i he‘ene fekau‘aki mo ha sivi ‘oku fakahoko ‘i he Fanongonongo ni ‘oku ‘uhinga ki he ‘ofisa Polisi ‘oku ne fakahoko ‘a e sivi.

(2) Koe‘uhi ko e ngaahi taumu‘a ‘o e kupu si‘i (1) ‘o e kupu ni, kuo pau ke pehe ‘oku ‘i ai ‘a e hingoa fefakatau‘aki pau ‘o ha me‘angaue pe ‘i ai ha‘ane

felave'i mo ha fika pe fakamatala pau kapau ko e hingoa fefakatau'aki pe fika pe fakamatala ko ia 'oku —

- (a) ha 'i he me'angaue ('aki 'a e leipolo pe kehe ange) pe 'oku ha 'i he kongā 'oku ha ai 'a e fakamatala 'i he me'angaue;
- (b) paaki mai 'e he me'angaue 'i ha kaati pe 'i ha pepa; pe
- (c) ha 'i ha me'a kuo paaki 'a ia 'oku 'omi fakataha mo e me'angaue pe kuo tuku mai 'e he pe ma'ae taha ngaohi 'o e me'angaue.

3 Fakangofua 'o e ngaahi me'angaue sivi 'ikai manava kiai

Kuo fakangofua 'a e ngaahi me'angaue ni ko e ngaahi me'angaue sivi 'ikai manava ki ai —

- (a) Dräger 6000; mo e
- (b) Dräger 7000.

4 Founga 'oku fakahoko 'aki 'a e sivi vakai 'o e manava 'o 'ikai manava ki ai 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 6000

Ko e ngaahi sivi vakai 'o e manava 'oku 'ikai manava ki ai 'oku fakahoko 'aki 'a e me'angaue Dräger 6000 kuo pau ke fakahoko 'i he founga ko eni —

- (a) sitepu 1 (ngaue talateu) —
  - (i) kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala pea ke ha ai 'a e "READY". Kapau 'e 'ikai ha 'a e "READY" 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala, kuo pau ke lomi'i 'e he 'ofisa 'a e "OK" 'i ha taimi nounou pea toe fakahoko 'a e sitepu 1(i);
- (b) sitepu 2 (sivi vakai 'o e manava 'ikai manava ki ai) —
  - (i) kuo pau ke lea 'a e taha 'oku sivi'i ki he me'angaue 'i ha vaha'a taimi ke 'oatu ha kongā fe'unga 'o 'ene manava ke sivi, 'i hono fekau'i 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni;
  - (ii) 'i he hili 'a e lea 'a e taha 'oku sivi'i, kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala;
- (c) sitepu 3 (ngaahi ola 'o e sivi) —
  - (i) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "NO ALCOHOL", 'oku fakaha mai 'e he ola 'o e sivi 'oku 'ikai;
  - (ii) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "ALCOHOL", 'oku fakaha mai 'e he ola 'oku 'i ai 'a e kava malohi 'i he manava 'a e taha ko ia.

5 Founga 'oku fakahoko 'aki 'a e sivi vakai 'o e manava 'o 'ikai manava ki ai 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 7000

Ko e ngaahi sivi vakai 'o e manava 'oku 'ikai manava ki ai 'oku fakahoko 'aki 'a e me'angaue Dräger 7000 kuo pau ke fakahoko 'i he founga ko eni —

- (a) sitepu 1 (ngaue talateu) —
  - (i) kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala pea ke ha ai 'a e "READY". Kapau 'e 'ikai ha 'a e "READY" 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala, kuo pau ke lomi'i 'e he 'ofisa 'a e "OK" 'i ha taimi nounou pea toe fakahoko 'a e sitepu 1(i);
- (b) sitepu 2 (sivi vakai 'o e manava 'ikai manava ki ai) —
  - (i) kuo pau ke lea 'a e taha 'oku sivi'i ki he me'angaue 'i ha vaha'a taimi ke 'oatu ha konga fe'unga 'o 'ene manava ke sivi, 'i hono fekau'i 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni;
  - (ii) 'i he hili 'a e lea 'a e taha 'oku sivi'i, kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala;
- (c) sitepu 3 (ngaahi ola 'o e sivi) —
  - (i) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "NO ALCOHOL", 'oku fakaha mai 'e he ola 'o e sivi 'oku 'ikai;
  - (ii) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "ALCOHOL", 'oku fakaha mai 'e he ola 'oku 'i ai 'a e kava malohi 'i he manava 'a e taha ko ia.

6 Fakangofua 'o e ngaahi me'angaue sivi vakai 'o e manava

Kuo fakangofua heni 'a e ngaahi me'angaue ni ko e ngaahi me'angaue ki he ngaahi taumu'a 'o e ngaahi sivi vakai 'o e manava —

- (a) Dräger 6000; mo e
- (b) Dräger 7000.

7 Founga 'oku fakahoko'aki 'a e sivi vakai 'o e manava 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 6000

Ko e ngaahi sivi vakai 'o e manava 'oku fakahoko 'aki 'a e me'angaue Dräger 6000 kuo pau ke fakahoko 'i he founga ko eni —

- (a) sitepu 1 (ngaue talateu) —
  - (i) kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala pea ke ha ai 'a e "READY". Kapau 'e 'ikai ha 'a e "READY" 'i he konga 'o e me'angaue 'oku

- ha ai 'a e fakamatala, kuo pau ke lomi'i 'e he 'ofisa 'a e "OK" 'i ha taimi nounou pea toe fakahoko 'a e sitepu 1(i);
- (ii) kuo pau ke hanga 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni, kimu'a pe hili 'a e sitepu 1(i), 'o fakapipiki 'a e konga 'e fokotu'u ki he ngutu ki he konga 'o e me'angaue 'e hu ai 'a e manava;
- (b) sitepu 2 (sivi vakai 'o e manava) —
- (i) kuo pau ke puhi malohi 'a e taha 'oku sivi'i ki he me'a 'oku fokotu'u ki he ngutu pea 'i ha vaha'a taimi ke 'oatu ha konga fe'unga 'o 'ene manava ke sivi'i, 'i hono fekau 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni;
- (ii) kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala, hili 'a e ta'ofi 'a e puhi 'a e taha 'oku sivi'i;
- (iii) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "Insufficient Volume", 'oku 'uhinga ia 'oku 'ikai fe'unga 'a e konga 'o e manava na'e tuku atu ke sivi'i. 'I he'ene hoko ia, 'e ngofua ke lomi'i 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e "OK" 'i he me'angaue, pea to e fakahoko 'a e sitepu 1(i) mo e sitepu 2 ko eni, tukukehe ka tui 'a e 'ofisa kuo to pe 'ikai ke tali 'e he taha 'oku sivi'i pea 'e hokohoko atu pe 'a e to pe 'ikai ke ne tali ke fakahoko 'a e sivi 'o 'ikai to e toloi;
- (iv) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "NO ALCOHOL" pe "ALCOHOL", lolotonga pe hili 'a e sivi vakai 'o e manava, 'oku 'uhinga ia na'e lomi'i 'a e "OK" lolotonga 'a e sivi. 'I he'ene hoko ia kuo pau ke lomi'i 'e he 'ofisa 'a e "OK" 'i he me'angaue, pea toe fakahoko 'a e sitepu 1(i) mo e sitepu 2 ko eni;
- (c) sitepu 3 (ngaahi ola 'o e sivi) —
- (i) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e fika 'i he vaha'a 'o e "0-149.9", 'oku fakaha mai 'e he ola ko e konga 'o e kavamalohi 'oku 'i he manava 'a e taha ko ia 'oku 'ikai laka hake 'i he maikokalami 'e 150 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava. Koe'uhi ke fakapapau'i ia, 'e ulu lanu mata 'a e maama faka'ilonga 'i ha taimi nounou (fakafuofua ki he sekoni 'e 20 pe ha taimi nounou ange 'i hono fakangofua 'e he 'ofisa);
- (ii) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e fika 'i he vaha'a 'o e "150-249.9", 'oku fakaha mai 'e he ola ko e konga 'o e kavamalohi 'oku 'i he manava 'a e taha ko ia 'oku tatau ia ki he pe laka hake 'i he maikokalami 'e 150 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava ka 'oku si'i hifo 'i he maikokalami 'e 250 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava. Koe'uhi ke fakapapau'i ia, 'e ulu lanu moli pe kulokuka 'a e

maama faka'ilonga 'i ha taimi nounou (fakafuofua ki he sekoni 'e 20 pe ha taimi nounou ange 'i hono fakangofua 'e he 'ofisa);

- (iii) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e fika 'i he vaha'a 'o e "250-400", 'oku fakaha 'e he ola ko e konga 'o e kavamalohi 'oku 'i he manava 'a e taha ko ia 'oku laka hake 'i he maikokalami 'e 250 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava. Koe'uhi ke fakapapau'i ia, 'e ulu lanu kulokuka 'a e maama faka'ilonga 'i ha taimi nounou (fakafuofua ki he sekoni 'e 20 pe ha taimi nounou ange 'i hono fakangofua 'e he 'ofisa); pe
- (iv) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e fika 'oku laka hake 'i he "400", 'oku fakaha 'e he ola ko e konga 'o e kavamalohi 'oku 'i he manava 'a e taha ko ia 'oku laka hake 'i he maikokalami 'e 400 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava. Koe'uhi ke fakapapau'i ia, 'e ulu lanu kulokuka 'a e maama faka'ilonga 'i ha taimi nounou (fakafuofua ki he sekoni 'e 20 pe ha taimi nounou ange 'i hono fakangofua 'e he 'ofisa).

8 Founga 'oku fakahoko'aki 'a e sivi vakai 'o e manava 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 7000

Ko e ngaahi sivi vakai 'o e manava 'oku fakahoko 'aki 'a e me'angaue Dräger 7000 kuo pau ke fakahoko 'i he founga ko eni —

- (a) sitepu 1 (ngaue talateu) —
  - (i) kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala pea ke ha ai 'a e "READY". Kapau 'e 'ikai ha 'a e "READY" 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala, kuo pau ke lomi'i 'e he 'ofisa 'a e "OK" 'i ha taimi nounou pea toe fakahoko 'a e sitepu 1(i);
  - (ii) kuo pau ke hanga 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni, kimu'a pe hili 'a e sitepu 1(i), 'o fakapipiki 'a e konga 'e fokotu'u ki he ngutu ki he konga 'o e me'angaue 'e hu ai 'a e manava;
- (b) sitepu 2 (sivi vakai 'o e manava) —
  - (i) kuo pau ke puhi malohi 'a e taha 'oku sivi'i ki he me'a 'oku fokotu'u ki he ngutu pea 'i ha vaha'a taimi ke 'oatu ha konga fe'unga 'o 'ene manava ke sivi'i, 'i hono fekau 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni;
  - (ii) kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala, hili 'a e ta'ofi 'a e puhi 'a e taha 'oku sivi'i;
  - (iii) kapau 'e ha 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "Insufficient Volume", 'oku 'uhinga ia 'oku 'ikai fe'unga 'a e konga 'o e manava na'e tuku atu ke sivi'i. 'I he'ene hoko ia, 'e ngofua ke lomi'i 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e "OK" 'i he

me'angaue, pea to e fakahoko 'a e sitepu 1(i) mo e sitepu 2 ko eni, tukukehe ka tui 'a e 'ofisa kuo to pe 'ikai ke tali 'e he taha 'oku sivi'i pea 'e hokohoko atu pe 'a e to pe 'ikai ke ne tali ke fakahoko 'a e sivi 'o 'ikai to e toloi;

- (iv) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "NO ALCOHOL" pe "ALCOHOL", lolotonga pe hili 'a e sivi vakai 'o e manava, 'oku 'uhinga ia na'e lomi'i 'a e "OK" lolotonga 'a e sivi. 'I he'ene hoko ia kuo pau ke lomi'i 'e he 'ofisa 'a e "OK" 'i he me'angaue, pea toe fakahoko 'a e sitepu 1(i) mo e sitepu 2 ko eni;
- (c) sitepu 3 (ngaahi ola 'o e sivi) —
- (i) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e fika 'i he vaha'a 'o e "0-149.9", 'oku fakaha mai 'e he ola ko e kongā 'o e kavamalohi 'oku 'i he manava 'a e taha ko ia 'oku 'ikai laka hake 'i he maikokalami 'e 150 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava. Koe'uhi ke fakapapau'i ia, 'e ulu lanu mata 'a e maama faka'ilonga 'i ha taimi nounou (fakafuofua ki he sekoni 'e 20 pe ha taimi nounou ange 'i hono fakangofua 'e he 'ofisa);
- (ii) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e fika 'i he vaha'a 'o e "150-249.9", 'oku fakaha mai 'e he ola ko e kongā 'o e kavamalohi 'oku 'i he manava 'a e taha ko ia 'oku tatau ia ki he pe laka hake 'i he maikokalami 'e 150 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava ka 'oku si'i hifo 'i he maikokalami 'e 250 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava. Koe'uhi ke fakapapau'i ia, 'e ulu lanu moli pe kulokuka 'a e maama faka'ilonga 'i ha taimi nounou (fakafuofua ki he sekoni 'e 20 pe ha taimi nounou ange 'i hono fakangofua 'e he 'ofisa);
- (iii) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e fika 'i he vaha'a 'o e "250-400", 'oku fakaha 'e he ola ko e kongā 'o e kavamalohi 'oku 'i he manava 'a e taha ko ia 'oku laka hake 'i he maikokalami 'e 250 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava. Koe'uhi ke fakapapau'i ia, 'e ulu lanu kulokuka 'a e maama faka'ilonga 'i ha taimi nounou (fakafuofua ki he sekoni 'e 20 pe ha taimi nounou ange 'i hono fakangofua 'e he 'ofisa); pe
- (iv) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e fika 'oku laka hake 'i he "400", 'oku fakaha 'e he ola ko e kongā 'o e kavamalohi 'oku 'i he manava 'a e taha ko ia 'oku laka hake 'i he maikokalami 'e 400 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava. Koe'uhi ke fakapapau'i ia, 'e ulu lanu kulokuka 'a e maama faka'ilonga 'i ha taimi nounou (fakafuofua ki he sekoni 'e 20 pe ha taimi nounou ange 'i hono fakangofua 'e he 'ofisa).

9 Fakangofua 'o e me'angaue sivi manava ke fakamo'oni'i

Kuo fakangofua heni 'a e me'angaue ni ko e me'angaue sivi manava ke fakamo'oni'i ki he ngaahi taumu'a 'o e ngaahi sivi manava ke fakamo'oni'i —

- (a) Dräger 7000.

10 Founga 'oku fakahoko'aki 'a e ngaahi sivi manava ke fakamo'oni'i 'aki hono ngaue'aki 'a e Dräger 7000

Ko e ngaahi sivi manava ke fakamo'oni'i 'o fakahoko'aki 'a e Dräger 7000 kuo pau ke fakahoko 'i he founga ko eni —

- (a) sitepu 1 (ngaue talateu)
- (i) kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala pea ke ha ai 'a e "READY". Kapau 'e 'ikai ha 'a e "READY" 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala, kuo pau ke lomi'i 'e he 'ofisa 'a e "OK" 'i ha taimi nounou pea toe fakahoko 'a e sitepu 1(i);
- (ii) kuo pau ke hanga 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni, kimu'a pe hili 'a e sitepu 1(i), 'o fakapipiki 'a e kongā 'e fokotu'u ki he ngutu ki he kongā 'o e me'angaue 'e hu ai 'a e manava;
- (b) sitepu 2 (sivi vakai 'o e manava ke fakamo'oni'i) —
- (i) kuo pau ke puhi malohi 'a e taha 'oku sivi'i ki he me'a 'oku fokotu'u ki he ngutu pea 'i ha vaha'a taimi ke 'oatu ha kongā fe'unga 'o 'ene manava ke sivi'i, 'i hono fekau 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni;
- (ii) kuo pau ke siofi 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala, hili 'a e ta'ofi 'a e puhi 'a e taha 'oku sivi'i;
- (iii) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala 'a e "Insufficient Volume", 'oku 'uhinga ia 'oku 'ikai fe'unga 'a e kongā 'o e manava na'e tuku atu ke sivi'i. 'I he'ene hoko ia, 'e ngofua ke lomi'i 'e he 'ofisa fakahoko tu'utu'uni 'a e "OK" 'i he me'angaue, pea to e fakahoko 'a e sitepu 1(i) mo e sitepu 2 ko eni, tukukehe ka tui 'a e 'ofisa kuo to pe 'ikai ke tali 'e he taha 'oku sivi'i pea 'e hokohoko atu pe 'a e to pe 'ikai ke ne tali ke fakahoko 'a e sivi 'o 'ikai to e toloi;
- (c) sitepu 3 (ola 'o e sivi talateu) —
- (i) 'e fakaha 'e he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala ha mata'ifika 'a ia ko e tu'unga ia 'o e kavamalohi ki he sivi ko ia;
- (ii) kapau 'e ha 'i he kongā 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala ha tu'unga 'i he vaha'a 'o e 150 mo e 250, kuo fakahoko 'a e maumau lao;

- (iii) kapau 'e fakaha 'e he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala ha tu'unga 'oku laka hake 'i he 251 'oku fakaha mai 'e he ola kuo fakahoko 'a e hia;
- (iv) 'e ha 'a e ola 'i he konga 'o e me'angaue 'oku ha ai 'a e fakamatala, pe ha kaati 'o e ola pe 'i ha tatau paaki pea 'e kau ai 'a e Ola 'o e Sivi Manava Ke Fakamo'oni 'i 'a ia kuo pau ke ngaue'aki 'oku ne fakaha 'a e fika 'o e maikokalami 'o e kavamalohi ki he lita 'i he manava 'a e taha 'oku sivi'i.

11 Fakapekia

'Oku fakapekia heni 'a e Fanongonongo (Sivi 'o e Kavamalohi 'i he Manava) ki he Fe'alu'aki 'i he Hala [Vahe 24.03.04].

Na'e fakahoko 'i Nuku'alofa 'i he 'aho 6 ni 'o **Fepueli** 2023.

Hon. Hu'akavameiliku
Minisita Polisi